

Bruksela, 18 listopada 2016 r.
(OR. en)

14463/16

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2015/0278 (COD)

SOC 711
MI 718
ANTIDISCRIM 70
AUDIO 124
CODEC 1666

SPRAWOZDANIE

Od: Prezydencja
Do: Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada

Nr dok. Kom.: 14799/15 SOC 700 MI 770 ANTIDISCRIM 15 AUDIO 34 CODEC 1774 +
ADD 1 + ADD 2 + ADD 3 - COM(2015) 615 final

Dotyczy: Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie
zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych
państw członkowskich w odniesieniu do wymogów dostępności produktów
i usług
– Sprawozdanie z postępu prac

WPROWADZENIE

Wstępne dyskusje na temat wniosku dotyczącego europejskiego aktu w sprawie dostępności miały miejsce w trakcie poprzedniego półrocza¹; dlatego dyskusje prowadzone w trakcie prezydencji słowackiej poświęcone były analizie propozycji redakcyjnych kolejnej prezydencji. W drugim półroczu grupa robocza poświęciła wnioskowi 6 dni kolejnych posiedzeń.

Wiele delegacji podtrzymało ogólne zastrzeżenia weryfikacji do wniosku. Kilka delegacji zaznaczyło, że wciąż analizują propozycje redakcyjne prezydencji słowackiej. Delegacje: duńska, maltańska i brytyjska zgłosiły zastrzeżenia parlamentarne.

¹ Pierwsze sprawozdanie z postępu prac przedstawiono Radzie EPSCO w czerwcu 2016 r (dok. 9627/16).

PODEJŚCIE PREZYDENCJI SŁOWACKIEJ

Skupiono się przede wszystkim na kwestiach, które są niezbędne dla poczynienia postępu w dyskusjach, w tym wyjaśnieniu zakresu stosowania wniosku Komisji (art. -1 (nowy) i art. 1) oraz definicjach (art. 2). W szczególności prezydencja starała się poprawić tekst pod względem jasności prawa i uniknąć nakładania się na obowiązujące przepisy unijne lub kolizji z nimi. Biorąc również pod uwagę fakt, że wiele delegacji podtrzymuje ogólne zastrzeżenia weryfikacji do wniosku, prezydencja przyjęła podejście polegające na stopniowym modyfikowaniu tekstu. Omówiono wszystkie artykuły i odnoszące się do nich motywy; wiele zostało preredagowanych.

Najważniejsze zmiany horyzontalne zaproponowane przez prezydencję to:

Wykorzystanie definicji zawartej w konwencji ONZ. Wniosek jest elementem wdrożenia Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych. Definicja użyta we wniosku została zatem dostosowana do definicji „osób niepełnosprawnych” zawartej w konwencji ONZ. W tekście prezydencji podkreślono też jednak, że na zwiększeniu dostępności produktów i usług mogą skorzystać nie tylko osoby niepełnosprawne, lecz także każda osoba dotknięta upośledzeniem, bez względu na to, czy jest ono stałe czy czasowe.

Skoncentrowanie się na celu wniosku dotyczącym rynku wewnętrznego. W nowym artykule dotyczącym „Przedmiotu” (art. -1) określono cel projektu dyrektywy, wyjaśniając w szczególności fakt, że europejski akt w sprawie dostępności ma wyeliminować bariery na rynku wewnętrznym wynikające z potencjalnie rozbieżnych wymogów dostępności obowiązujących w poszczególnych państwach członkowskich i zapobiegać im. Choć proponowany zakres stosowania powiązany z innymi aktami unijnymi (art. 1 ust. 3) odpowiada zakresowi stosowania tych aktów prawnych i wykracza poza listę konkretnych produktów (art. 1 ust. 1) i usług (art. 1 ust. 2) wymienionych w europejskim akcie w sprawie dostępności, prezydencja, przychylając się do wniosku licznych delegacji, zaproponowała, by europejski akt w sprawie dostępności był ściśle ograniczony do konkretnych produktów i usług, które są już objęte zakresem tego aktu. A zatem zgodnie z propozycją prezydencji art. 1 ust. 3 zostałby ograniczony do aktów unijnych, które zawierają obowiązkowe przepisy o dostępności. Ponadto wymogi dostępności powinny być stosowane wyłącznie względem tych aktów unijnych w odniesieniu do produktów i usług objętych art. 1 ust. 1 i 2 europejskiego aktu w sprawie dostępności.

Wyjaśnienie dotyczące dobrowolnych wymogów dostępności dotyczących środowiska zbudowanego. Państwa członkowskie mogą postanowić, że w przypadku niektórych usług ujętych w europejskim akcie w sprawie dostępności (transport pasażerski, usługi bankowości konsumenckiej, usługi telefoniczne/łączność elektroniczna) wymogi dostępności ustanowione w tym akcie powinny mieć zastosowanie także do środowiska zbudowanego wykorzystywanego przez konsumentów tych usług. Prezydencja zawarła przepis dotyczący „zachęty” do takich działań w odrębnym art. 3a, by wyjaśnić jego dobrowolny charakter. Jeśli jednak powyższe usługi są świadczone na podstawie innych aktów unijnych, państwa członkowskie będą musiały stosować wszystkie obowiązkowe wymogi dostępności dotyczące środowiska zbudowanego zawarte w tych aktach prawa unijnego.

Zmniejszenie obciążeń finansowych i administracyjnych dla podmiotów gospodarczych i odnośnych organów, w tym organów nadzoru rynku i Komisji. Wiele delegacji było zdania, że przepisy zawarte we wniosku Komisji stworzą znaczne obciążenie administracyjne i finansowe. Prezydencja zaproponowała kilka sposobów na ograniczenie obciążenia dla podmiotów gospodarczych, odnośnych organów, organów nadzoru rynku i Komisji. W szczególności zaproponowała, by ograniczyć okres stosowania niektórych przepisów europejskiego aktu w sprawie dostępności.

Prezydencja chciałaby zapewnić, by usługodawcy lub odnośne organy dysponowali dostateczną ilością czasu na dostosowanie się do wymogów dostępności zawartych w europejskim akcie w sprawie dostępności, w tym przepisów dotyczących zachowania praw i obowiązków wynikających z długoterminowych umów zawartych przed proponowaną datą wejścia w życie europejskiego aktu w sprawie dostępności (zob. art. 27a (nowy)). Na przykład usługodawca będzie mógł nadal eksploatować terminale samoobsługowe aż do końca okresu ich gospodarczej użyteczności lub dopóki ich koszt nie zamortyzuje się w pełni (zob. art. 27a (nowy)).

W tekście wyjaśniono także, że europejski akt w sprawie dostępności nie będzie obowiązywać wstecz; innymi słowy: powinien mieć zastosowanie wyłącznie do produktów wprowadzanych do obrotu lub usług świadczonych po dacie rozpoczęcia stosowania. To samo ograniczenie czasowe ma zastosowanie w odniesieniu do zaproszeń do ubiegania się o zamówienie, programów i infrastruktury transportowej, które zostaną rozstrzygnięte, przyjęte/wdrożone lub zbudowane po dacie rozpoczęcia stosowania dyrektywy. Ponadto prezydencja zaproponowała także ograniczenie obowiązków związanych z przygotowaniem i składaniem powiadomień odnoszących się do stosowania klauzuli ochronnych; zasugerowała także, by zrezygnować z obowiązku prowadzenia ewidencji wszystkich skarg o domniemanej niezgodności danych produktów z wymogami dostępności.

Dostosowanie nowych ram prawnych i środków nadzoru rynku zgodnie z rozporządzeniem (WE) 765/2008 w odniesieniu do wymogów dostępności zawartych w europejskim akcie w sprawie dostępności. Wniosek Komisji jest zgodny z określonym w nowych ramach prawnych podejściem do harmonizacji produktów; zwykły format nowych ram prawnych obejmuje także przepisy dotyczące „poważnych zagrożeń” dla zdrowia, bezpieczeństwa, środowiska lub wszelkiego innego interesu publicznego. W tekście prezydencji wyjaśniono jednak (art. 17 ust. -1) fakt, że niespełnianie wymogów dostępności określonych w europejskim akcie w sprawie dostępności nie powinno stwarzać poważnego zagrożenia w rozumieniu innych dyrektyw produktowych objętych nowymi ramami prawnymi ani rozporządzenia (WE) 765/2008. Ponadto prezydencja zaznaczyła, że najsurowsze środki, które mogą nałożyć organy rynku wewnętrznego, takie jak wycofanie od użytkowników lub wycofanie z obrotu, można stosować jedynie jako *ostateczność*.

Zmiana struktury załącznika I. Choć prezydencja nie zaproponowała merytorycznych zmian w treści załącznika I dotyczącego wymogów dostępności produktów i usług, przedstawiła znacznie uproszczony projekt tego załącznika. Uproszczenie to spotkało się z szerokim poparciem delegacji.

PROPOZYCJE REDAKCYJNE dotyczące POSZCZEGÓLNYCH PRODUKTÓW, USŁUG i AKTÓW PRAWA UNIJNEGO

Co się tyczy poszczególnych sektorów, produktów, usług i innych elementów projektu dyrektywy, prezydencja przedstawiła następujące sugestie:

Wyjaśniono, co wchodzi w zakres pojęcia **produktów objętych europejskim aktem w sprawie dostępności** (art. 1 ust. 1). Ta część tekstu zasadniczo nie wzbudziła kontrowersji. Jednak wyrażenie „zaawansowane zdolności obliczeniowe” wielokrotnie było przedmiotem dyskusji. Na przykład delegacje zwróciły uwagę, że o tym, że coś zostanie uznane za „zaawansowane”, decydować będzie postęp techniczny. W świetle tych dyskusji prezydencja zaproponowała definicję „zaawansowanych zdolności obliczeniowych”, która ma pomóc podmiotom gospodarczym i użytkownikom dostępnego sprzętu w zrozumieniu, kiedy można oczekiwać wymagania, by sprzęt posiadał funkcje zapewniające dostępność.

Znaczne zmiany zostały wprowadzone do przepisów dotyczących **usług objętych europejskim aktem w sprawie dostępności** (art. 1 ust. 2). Większość usług zawartych we wniosku dotyczącym europejskiego aktu w sprawie dostępności jest już uregulowana na poziomie Unii, w szczególności usługi transportowe, audiowizualne i usługi łączności elektronicznej. Uregulowania te zawierają jednak tylko ograniczone przepisy w sprawie dostępności. Propozycja redakcyjna ma na celu wyjaśnienie, które aspekty takich usług są objęte zakresem stosowania (art. 1) i jak je zdefiniować (art. 2). W szczególności zmiana w tekście polega na wyjaśnieniu, że **jedynie niektóre aspekty usług transportowych** są objęte zakresem stosowania dyrektywy o europejskim akcie w sprawie dostępności (art. 1 ust. 2 lit. c)). Tekst zawiera obecnie **powiązania między usługą a „odnośnym sprzętem używanym do świadczenia usługi”** (zob. art. 1 ust. 2 lit. a), b), lit. c) ppkt (ii) i lit. e)). Dodano wyjaśnienie dotyczące art. 1 ust. 2 lit. b), gdyż tekst w obecnym brzmieniu zawiera odniesienie jedynie do „usług zapewniających dostęp do audiowizualnych usług medialnych”, a nie do samych usług audiowizualnych (definicja w art. 2 pkt 6a)).

W art. 2 dodano pewne **nowe definicje** („usługa”, „usługodawca”, „bankowość konsumencka”, różne usługi transportowe, „sprzęt komputerowy”, „system operacyjny” itd.).

Prezydencja dążyła też do **wyeliminowania potencjalnej kolizji między dyrektywą o europejskim akcie w sprawie dostępności a unijnymi przepisami sektorowymi**, które już zawierają zapisy o pomocy dla osób o ograniczonej mobilności i o pewnych innych wymogach dostępności w sektorze transportu; uczyniła to, dodając przepisy w art. 1 i 3 (zob. w szczególności art. 3 ust. 11–15).

Zaktualizowano odniesienia do obowiązków w zakresie dostępności **stron internetowych** w związku z przyjęciem dyrektywy o dostępności stron internetowych².

Delegacje omówiły różne aspekty **książek elektronicznych**, w tym to, czy książkę elektroniczną należy uznawać za usługę czy za produkt. W wyniku tych dyskusji uznano, że należy w tekście uwzględnić definicje książki elektronicznej.

Wiele delegacji zgłosiło obawy dotyczące potencjalnie wysokich kosztów związanych z wymogami dostępności, które poniosą dostawcy usług **handlu elektronicznego**, w szczególności MŚP i mikroprzedsiębiorstwa.

² Dyrektywa ta ustanawia wymogi dostępności w odniesieniu do stron internetowych instytucji sektora publicznego. Wkrótce zostanie ona opublikowana w Dzienniku Urzędowym.

Szczegółowo omówiono też art. 1 ust. 3 dotyczący zakresu stosowania oraz rozdział VI (art. 21–23) dotyczący **wymogów w zakresie dostępności w innych aktach prawnych UE**. Liczne, niedawno przyjęte unijne akty prawne (dotyczące zamówień publicznych, funduszy UE w okresie finansowania 2014–2020, przetargów na usługi transportu publicznego i infrastruktury transportowej) zawierają odniesienie do „dostępności” (są to zarówno wymogi dobrowolne, jak i wiążące), jednak tylko w ogólny sposób. Wniosek Komisji zawiera szereg odniesień do takich aktów unijnych. Niektóre delegacje zaproponowały skreślenie wszystkich lub części przepisów, które odnoszą się do innych aktów unijnych; z kolei inne uznały, że inne akty unijne powinny zostać uregulowane wyłącznie w odniesieniu do produktów i usług tak czy inaczej objętych dyrektywą o europejskim akcie w sprawie dostępności. Prezydencja dodała ustęp (art. 1 ust. 3-a) stanowiący, że dostępne produkty i usługi, które są objęte innymi aktami unijnymi, będą uwzględnione w zakresie stosowania omawianych przepisów tylko w zakresie, w jakim są także objęte zakresem stosowania europejskiego aktu w sprawie dostępności, jak wyjaśniono w art. 1 ust. 1 i 2. Ponadto propozycje redakcyjne ograniczają zakres stosowania europejskiego aktu w sprawie dostępności do unijnych przepisów zawierających zapisy o dostępności mające charakter *wiązący*.

PODSUMOWANIE

Propozycje prezydencji³ spotkały się z uznaniem delegacji, gdyż miały przede wszystkim za zadanie odpowiedzieć na największe obawy przez nie wyrażone, w tym poprawić jasność prawa, ograniczyć obciążenie administracyjne i finansowe oraz zapewnić, by europejski akt w sprawie dostępności nie nakładał się na przepisy innych unijnych aktów prawnych.

Dyskusje w trakcie prezydencji słowackiej skupiały się na najważniejszych elementach tekstu (zakres stosowania, definicje, środki przejściowe), jednak inne aspekty także wymagać będą dalszej uwagi i dyskusji. Na przykład nie został jeszcze szczegółowo omówiony rozdział IV dotyczący norm i specyfikacji technicznych. Na ostatnim etapie dyskusji kilka delegacji przedstawiło szczegółowe propozycje redakcyjne, które zostaną uwzględnione w przyszłych pracach.

Jako że wciąż nie jest znane stanowisko niektórych państw członkowskich (nie zakończyły bowiem analizy wniosku), prezydencja słowacka i (przyszła) prezydencja maltańska zamierzają przygotować wspólny kwestionariusz, który pozwoli im uzyskać wskazówki co do przyszłego kierunku negocjacji.

W kolejnym półroczu organy przygotowawcze Rady będą nadal starały się wypracować stanowisko Rady, po to by można było rozpocząć negocjacje z Parlamentem Europejskim, który ma określić swoje stanowisko w pierwszym półroczu 2017 r.

³ Najnowszą wersję propozycji redakcyjnych prezydencji można znaleźć w dok. 14095/16.